GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŮ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 120. *Vinerĭ, 30 Maiŭ (11 Iunie).* 1886.

Brașovŭ, 29 Maiŭ 1886.

La ordinea ḍilei este încă afacerea Iansky. Ḍiarele din Viena și din Pești se ocupă neîntreruptŭ de ea și de demonstrațiunile contra armatei, carĭ s'au pusŭ în scenă din nou de cătră „patrioții“ din Pesta și carĭ de Sâmbătă încóce se repetŭ în fiecare ḍi.

Se constată acum, că generalulŭ Iansky a fostŭ în adevĕrŭ la Baden (lângă Viena) la soru-sa, însĕ n'a petrecutŭ acolo decâtŭ douĕ ḍile și a plecatŭ cu mare grabă dreptŭ la Cincĭ-Bisericĭ. De ce? Cine l'a trimisŭ acolo?

Organulŭ ministrului de rĕsboiu imperialŭ comite Bylandt, „Fremdenblatt,“ asigură că generalulŭ Iansky s'a dusŭ la Cincĭ-Bisericĭ din propria inițiativă și că de acolo a voitŭ sĕ facă o săritură și până la Pesta în „afacerĭ private.“ Totodată ne spune, că încă cu mai multe ḍile înainte i s'a acordatŭ generalului Iansky unŭ concediu de trei lunĭ, elŭ era avisatŭ despre acésta, dér până în ḍiua când a plecatŭ nu-i sosise încă hârtiile dela ministeriulŭ de rĕsboiu.

Mai departe declară „Fremdenblatt“ de false și tendențióse presupunerile, că generalulŭ Iansky ar fi primitŭ ordinŭ dela inspectorulŭ generalŭ alŭ armatei, archiducele Albrecht, sĕ se întórcă la brigada sa și constată, că vĕḍĕndŭ ce efectŭ a produsŭ presența sa în Ungaria, generalulŭ Iansky a preferitŭ a trece érășĭ peste Laita cu hotărîrea de a se recrea în Austria timpŭ de trei lunĭ de iritațiunile și mâhnirile ce i le-au pricinuitŭ evenemintele ḍilelorŭ din urmă.

Acum după ce s'a aplanatŭ, într'unŭ modŭ satisfăcĕtorŭ sensibilității demonstranțilorŭ de pe stradele din Pesta, și neînțelegerea ivită cu mergerea lui Iansky la Cincĭ-bisericĭ, se întrébă unele ḍiare din Viena, că ce scopŭ mai au demonstrațiile nesfĕrșite pe stradele Peștei?

Ce scopŭ au? — Cei din Viena o sciu fórte bine și décă „Neue Freie Presse“ repetă mai de multe orĭ acésta întrebare cu-o prefăcută naivitate, o face numai spre a veni în ajutorŭ d-lui Tisza, care din causa neastêmpĕrului Kossuthianilorŭ, n'a mai pututŭ da nicĭ până aḍĭ o soluțiune definitivă afacerei Hentzi-Iansky, ce lnase ḍilele aceste nisce dimensiunĭ fórte amenințătóre pentru elŭ.

Are dreptate numita fóiă, când esclamă, că nu trece o ḍi, care sĕ nu dea nascere la nouĕ greutățĭ. „Este ca și când din mormintele celorŭ căḍuțĭ la 1848/9 ar eși unŭ spiritŭ, care deștéptă din nou vechile certe și care ațiță mulțimea a face escese pe strade în contra ordinei și a libertății.“

D-lŭ Tisza a luatŭ la Viena angageamentulŭ de a face sĕ dispară tóte nemulțămirile și bănuelile armatei și ale șefilorŭ ei. A și făcutŭ începutulŭ îndemnândŭ pe redactorulŭ ḍiarului „Pester Lloyd“ sĕ 'șĭ céră scuse și ertăciune pentru articululŭ ce l'a scrisŭ contra archiducelui Albrecht. Aparițiuuea neprevĕḍută a generalului Iansky la Cincĭ-Bisericĭ ia agravatŭ însĕ posițiunea față cu cei ce „manifestĕză sentimentele poporului“ pe strade și cu patronii lorŭ din dietă și se ḍice că d-lŭ Tisza a scrisŭ la Viena, că décă generalulŭ Iansky a mersŭ pe basa unui ordinŭ militarŭ la brigadă, dênsulŭ cu întregŭ cabinetulŭ își va da demisiunea.

Ei bine, acum generalulŭ Iansky e concediatŭ, d-lŭ Tisza nu mai are nevoiă de a amenința cu demisiunea cabinetului. Rĕmâne însĕ afacerea neresolvată. D-lŭ Tisza cu demonstranții potŭ fi satisfăcuțĭ prin depărtarea generalului Iansky, nu s'a datŭ însĕ armatei comune satisfacțiunea ce este în dreptŭ a-o cere. D-lŭ Tisza o-a ofensat'o prin cunoscuta sa declarare, este la rêndulŭ lui ca sĕ o împace printr'o altă declarațiune.

Organele tiszaniste susțină, că d-lŭ Tisza nu va face o asemenea nouă și împăciuitóre declarațiune în favórea armatei, că va rĕmânea neclintitŭ pe lângă ce a ḍisŭ, ca sĕ nu-șĭ pérdă popularitatea dândŭ o armă în mâna Kossuthiștilorŭ.

Acésta dovedesce numai că posițiunea ministrului-președinte a devenitŭ fórte dificilă, cu tótă victoria aparentă ce a dobêndit'o șovinismulŭ maghiarŭ prin concediarea lui Iansky și remânerea lui Tisza, care ia criticatŭ atâtŭ de aspru purtarea în camerĕ.

D-lŭ Tisza a luatŭ la Viena fără îndoială angajamente precise în afacerea militară. Suntemŭ curioșĭ sĕ vedemŭ când și cum și le va va împlini.

Nouĕ demonstrațiunĭ în Pesta.

De Duminecă seră se repetă mereu demonstrațiunile în Pesta. A trebuitŭ sĕ se céră chiar ajutorulŭ armatei. Cu acéstă ocasiune s'a vĕrsatŭ și sânge. Étă cum au decursŭ lucrurile Duminecă séra:

Capii mișcării recrutațĭ dintre studenții universitarĭ convocară Lunĭ după améḍĭ o conferință în edificiulŭ universității. Adunarea luà decisiunea *se continue demonstrațiunile* și séra sĕ se adune pe piața dintre oficiulŭ vamalŭ și elevatorĭ. Poliția aflà planulŭ și luà mĕsurĭ d'a împedeca turburările. Pe la 7 óre séra deja publiculŭ demonstrantŭ se încăerà cu poliția pe numita piéță, cu care ocasiune s'au făcutŭ mai multe arestărĭ. Pe la 8 óre s'au adunatŭ demonstranții înaintea grădinii museului și cu mare greutate se putù curăți loculŭ. O parte dintre cei isgonițĭ de pe piața oficiului vamalŭ apucà drumulŭ pe țĕrmulŭ Dunării spre interiorulŭ orașului. La $8^1/_2$ óre, cei ce béu în pace pe piața dinaintea halei de bere de Pilsen și a redutei fură ca electrisațĭ. Dinspre Corso rĕsunară flueràturĭ și strigăte puternice. Vr'o sută de individĭ venéu chiuindŭ, urlândŭ și fluerândŭ. Céta făcù înaintea edificiului „Lloydului“ Katzenmusik. De aci se întorseră pe piața redutei, unde din întêmplare se afla și comandantulŭ de corpŭ br. Edelsheim-Gyulai. Aci se ținù o vorbire escesivă contra armatei. La strigătulŭ: vine poliția! oratorulŭ amuțì și dispărù. Poliția împrăștià cu armele mulțimea. O panică grozavă se născù, când femeile, care fuseseră apucate în mijloculŭ mulțimei, începură a sbiera. Mulțĭ demonstranțĭ au căḍutŭ în fugă, fără însĕ sĕ se întêmple vr'o nenorocire. Unŭ inspectorŭ de detectivĭ a căḍutŭ de pe calŭ și șĭ-a scrintitŭ piciorulŭ. O singură arestare s'a făcutŭ. Demonstranții hotărîră sĕ mérgă spre Buda. Acésta trebuia împedecată cu orĭce prețŭ și decĭ se cerù ajutorulŭ armatei. Douĕ batalióne de infanteriă sosiră pe piața Franciscŭ Iosifŭ. Podulŭ fù ocupatŭ de soldațĭ și stradele se închiseră cu cordóne militare. In aceste locurĭ liniștea nu s'a mai turburatŭ și trupele s'au întorsŭ pe la 11 óre în casarmă. Din contră în alte cincĭ strade au fostŭ ciocnirĭ între demonstranțĭ și poliția, și numai cu mare greutate isbuti poliția sĕ 'nfrângă mulțimea. Numĕrulŭ arestanțilorŭ se mărea din oră 'n oră. Pe la $10^1/_2$ óre esplodà înaintea Politechnicului unŭ cartușŭ (patronŭ) de pușcă pusŭ pe șina tramvaiului; precum erau împrejurările, detonațiunea produse o nespusă agitațiune și a datŭ pricină la diferite sgomote esagerate. In multe casurĭ poliția a trebuitŭ sĕ 'ntrebuințeze forța și câțĭva renitențĭ au fostŭ mai multŭ séu mai puținŭ greu rănițĭ. Unui intendantŭ de casă i-au despicatŭ nasulŭ în douĕ unui bărbatŭ i-au spartŭ capulŭ, o calfă de brutarŭ a fostŭ rănitŭ de mórte printr'o lovitură de sabiă, unŭ lucrătorŭ fù străpunsŭ în peptŭ cu baioneta de unŭ polițistŭ și murì îndată ce ajunse în spitalŭ. In strada regelui s'au spartŭ numeróse lampe și feristrile birturilorŭ „Pisica albastră« și »Pisica négră». In strada tobei dela cafenéua Pickler până în strada tutunului s'au spartŭ tóte ferestrele caselorŭ și galantarelorŭ. Numĕrulŭ arestațilorŭ e 31, între carĭ 4 studențĭ de universitate și unŭ actorŭ, ceilalțĭ industriașĭ și muncitorĭ.

Lunĭ séra s'au repetatŭ demonstrațiunile. Pe piéța Calvinŭ s'a adunatŭ mulțimea, cea mai mare parte semiadulțĭ și unŭ numĕrŭ mai micŭ de studențĭ, carĭ vĕḍêndŭ cine suntŭ demonstranții s'au retrasŭ. La 8 și jumĕtate óre mulțimea de vr'o 800 de inșĭ pornì chiuindŭ, fluerândŭ și șuerândŭ, și se oprì înaintea locuinței lui Ugron strigândŭ: „Eljen Ugron! Abzug Jansky!« Vr'unŭ sfertŭ de oră strigà mulțimea și vĕḍêndŭ că nu apare nimenea la feréstră se pregătiră sĕ mérgă, ca sĕ facă poliției „Katzenmusik.« Intr'aceea sparseră demonstranții mai multe ferestre și lampe, producêndŭ atâta panică, încâtŭ sute de ómenĭ începură a fugi, credêndŭ că poliția ar fi sositŭ și i-ar fi încungiuratŭ. Spaima a fostŭ nemotivată căcĭ nicĭ unŭ polițistŭ nu se vedea p'acolo. Pe la 9 óre, înaintea museului tehnologicŭ rĕsunară érășĭ flueràturĭ și strigăte: »Abzug Jansky, Eljen Kossuth, Josŭ omulŭ de nimicŭ!“ (adecă poliția.) In strada ferului, demonstrațiunea sĕmĕna cu unŭ orcanŭ. S'au ținutŭ discursurĭ, s'au spartŭ din nou ferestre. La strigătulŭ: In strada Alexandru stă poliția! mulțimea se retrase, continuândŭ demonstrațiunile. Numĕra acum mulțimea la 3000 de individĭ; ea se îndreptà spre teatrulŭ naționalŭ strigândŭ cumplitŭ și fluerândŭ de te asurḍeau; au spartŭ érășĭ o mulțime de lampe. Incă totŭ nu se vedea nicĭ piciorŭ de polițistŭ. Mulțimea străbătù până înaintea edificiului polițienescŭ. Acum se schimbà lucrulŭ. La cele dintêiu strigăte năvăliră vr'o 30 de polițiștĭ cu puscile din pórta poliției și ca la comandă demonstranții începură a fugi în fugă sĕlbatică, așa că coline de corpurĭ se formară căḍêndŭ unulŭ peste altulŭ; pălării perdute destule pe strade. Plóia ce căḍù puse capĕtŭ demonstrațiunii, rĕmânêndŭ sĕ facă ‚spiritŭ« unŭ căpitanŭ orășenescŭ cu cei ce căscau gura: »Pentru aḍĭ s'a terminatŭ representațiunea“ și „La o parte, domnii mei, nu vĕ mai putemŭ servi cu nimicŭ. Intr'unŭ locŭ, in mijloculŭ unui grupŭ de ómenĭ, carĭ rîdéu, poetulŭ ambulantŭ Hazafi-Verai ședea pe doi umerĭ declamândŭ, improvisândŭ și gesticulândŭ; și portarulŭ teatrului poporalŭ, fiindŭ socotitŭ de oratorŭ, fiindŭ că întrecea pe toțĭ în mărime, fù silitŭ la strigătele de »Sĕ-lŭ auḍimŭ“ sĕ țină următórea vorbire: »Uraim, menjünk a korcsmába!« (Domnilorŭ, sĕ mergemŭ în cârciumă!) Acéstă sîmburósă vorbire fù primită cu »eljenurĭ.“

Inaintea Hotelului de Orientŭ, unde se adunaseră demonstranții, după încetarea ploii, poliția a fostŭ primită cu sburăturĭ de petre. Polițiștii însĕ aveau ordinŭ sĕ privéscă numai cu atențiune. Pe la meḍulŭ nopții o cétă de 200—300 de inșĭ turburară liniștea prin urlete și chiuiturĭ sĕlbatice. Voindŭ sĕ mérgă înaintea edificiului Lloydului, poliția ,'ĭ puse pe fugă. La poliția suntŭ mulțime de pălării, umbrele și bastóne. Dintre cei arestațĭ 31 s'au liberatŭ, 8 s'au arătatŭ procuraturei și 22 se vorŭ pedepsi de poliția.

Demonstrațiunile și dicta.

Demonstrațiunile și escesele din Pesta, de Duminecă, carĭ s'au sfêrșitŭ cu vĕrsare de sânge, au aflatŭ unŭ resunetŭ și în camera ungară, unde în ședința de Lunĭ s'au încinsŭ nesce desbaterĭ înverșunate. Desŭ de diminéță se adunaseră înaintea clădirei parlamentului o mulțime de studențĭ, carĭ voiau sĕ ia parte la ședință pe galeriă. După ei venì și poliția, căcĭ se vorbea că vorŭ sĕ însceneze o demonstrațiă în parlamentŭ. Deputații stângei estreme fură aclamațĭ de mulțime la aparițiunea lorŭ. In cameră nu se vorbea de nimicŭ altceva decâtŭ de afacerea Iansky.

Indată după deschiderea ședinței, președintele i-a datŭ cuvêntulŭ deputatului Daniel Irányi. Acesta se plânge că poliția din capitală s'a purtatŭ în modŭ crudŭ și în locŭ de a provoca cinstitŭ pe publicŭ, ca sĕ se depărteze, Constablerii șĭ-au luatŭ josŭ de pe pălării tăblițele cu numerile, ca sĕ nu pótă fi recunoscuțĭ și după aceea s'au purtatŭ în modulŭ celŭ mai brutalŭ. Se repeḍiau cu caii în mijloculŭ mulțimei. Bărbațĭ, femei și copii au fostŭ atacațĭ, fără deosebire, cu arma; multe persóne au fostŭ vulnerate, una chiar omorîtă (mare mișcare, vocĭ: scandalŭ ne mai auḍitŭ!). Totŭ așa de brutalŭ s'a purtatŭ poliția și cu câțĭva deputațĭ. Nicĭ sub regimulŭ absolutŭ nu i-a fostŭ iertatŭ poliției a procede astfelŭ nepedepsită. Vorbitorulŭ se adreséză dér la ministrulŭ de interne și de justiția și cere cercetare strictă și pedepsirea polițiștilorŭ vinovațĭ. (Viue aplause).

Pe când vorbea Iranyi, ministrulŭ de finance, comitele Szapary, se întórse rîdêndŭ spre ministrulŭ Tisza spre a'i şopti ceva. Observândŭ acésta cei din stânga estremă făcură deodată unŭ sgomotŭ asurditorŭ şi strigau: »*Acésta este o impertinenţă! Ii e uşorŭ a rîde! scandalŭ! pfui!*

Cu mare greu putŭ ajunge la cuvêntŭ Geza *Lukacs,* care a fostŭ martorŭ ocularŭ a celorŭ întêmplate. Elŭ dice că poliţiştii au lovitŭ cu bĕţulŭ şi cu biciulŭ în femei şi copii, au insultatŭ pe nisce deputaţi, dicêndŭ cătră ei: „*Căraţi-vĕ de aicĭ!*“ şi când unŭ membru alŭ partidei guvernului a disŭ cătră unŭ poliţistŭ: »bagă de sémă că ai de a face cu deputaţi», poliţistulŭ i-a rĕspunsŭ: »Décă este aşa *duceţi-vĕ în parlamentŭ şi lătraţi acolo*“. (Mişcare în stânga) Lukacs se alătură la rugarea lui Iranyi.

Ministrulŭ-preşedinte *Tisza* asigură pe antevorbitorĭ, cĕ décă poliţia a abusatŭ în adevĕrŭ de puterea ei, respectivii vorŭ fi pedepsiţĭ cum se cuvine (Aprobărĭ.) Elŭ, Tisza, a ordonatŭ deja cercetarea, dér tocmai pentru că este amiculŭ libertăţii şi alŭ ordinei, nu póte sĕ aprobe, că pacînicii orăşenĭ se neliniscescŭ prin demonstraţiunĭ continue pe strade, ce durézā câte o di întrégă. (Mişcare în stânga, aprobare în drépta) De altmintrea nu crede că d. Iranyi séu unŭ altulŭ ar dori, ca asupra sórtei Ungariei sĕ decidă demonstranţii de pe strade (Aprobărĭ în drépta, mişcare în stânga) căcĭ o ţéră care ajunge până aci, de ar fi cea mai puternică, îşĭ perde autoritatea. (Aplause în drépta) Incheiă apoi asigurândŭ că va pedepsi pe cei vinovaţĭ.

Gabriel *Ugron* dice într'altele: Ministrulŭ-preşedinte Tisza érăşĭ şĭ-a schimbatŭ părerea căcĭ ca ministru a trebuitŭ sĕ recunóscă, că poporulŭ, respectândŭ siguranţa persónei şi a averei, are dreptulŭ a-şĭ manifesta aprobarea séu displăcerea sa. (Aprobărĭ în stânga.) Nu cere nimenĭ ca demonstraţiunile de pe stradă sĕ decidă sórtea naţiunei, dér ca *simptome, carĭ dau espresiune sentimentelorŭ poporului* trebue sĕ fie de toţĭ respectate. (Aplause vìue în stânga) Din tótă procederea poliţiei reese, că brutalităţile comise de ea au fostŭ precugetate şi pregătite. Fără îndoială că ministrulŭ *a voitŭ sĕ facă unŭ serviciu Vienei şi reacţiunei.* (Aplause sgomotóse în stânga, mişcare în drépta.) Sĕ nu dea d-lŭ Tisza lumei esemplulŭ, că ca Ungurŭ sĕ ridică contra Ungariei. Ceremŭ satisfacţiune pentru noi deputaţii ofensaţĭ de poliţia d-lui Tisza. (Aplause nesfêrşite şi neîntrerupte pe băncile stângei estreme.)

D-lŭ *Tisza*: Pentru brutalitatea unui constablerŭ nu póte fi trasŭ ministrulŭ la rĕspundere. E adevĕratŭ că ţéra trebue guvernată după dorinţa poporului, dér negŭ că orĭ ce demonstraţiune de pe strade ar fi espresiunea dorinţei naţiunei. (Sgomotŭ în stânga estremă) Mĕ acusă dep. Ugron că aşĭ voi sĕ servescŭ *reacţiunei.* Viaţa mea întrégă şi presenţa mea aicĭ este mărturiă, că n'am servitŭ nicĭodată reacţiunei. Décă însĕ esistă o reacţiune, numai aceia îi servescŭ, carĭ facŭ vêlvă mare din orĭce neplăcută întêmplare şi nu suferŭ ca asemenĭ întêmplărĭ sĕ fiă delăturate cu intervenirea factorilorŭ legalĭ. Aceştia servescŭ reacţiunei, nu eu (Aprobărĭ în drépta, sgomotŭ mare în stânga.)

Mai vorbesbe dep. *Ernuszt* cerêndŭ a se lua mĕsurĭ contra esceselorŭ poliţiei. Emil *Szemnecz* dice, că cei arestaţĭ au fostŭ batuţĭ la poliţiă. (Audiţĭ.) Vré sĕ tragă în vorbă casulŭ demonstraţiunei dela Cincĭ-Bisericĭ. Preşedintele însĕ ilŭ întrerupe. In fine cere ca generalulŭ *Iansky* sĕ fiă pensionatŭ nu numai concediatŭ. După o mică discuţiune cu privire la deputaţii carĭ au fostŭ ofensaţĭ de poliţiştĭ, incidentulŭ sĕ încheià.

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ de finance ungurescŭ a cedatŭ cea mai nouă *emisiune de rentă de hârtiă ungurésca*, în sumă de 22 milióne fl., consorţiului institutului de creditŭ Rothschild. Acestŭ împrumutŭ servesce pentru acoperirea creditelorŭ suplimentare şi anume ale anilorŭ 1884 şi 1885, precum şi creditele suplimentare pentru căile ferate de statŭ unguresci. Prin acéstă nouă emisiune datoria rentei de hârtiă ungurésca ajunge cifra de 262 milióne fl. — „Ferice« de contribuabilĭ!

—x—

Ca şi prima şedinţă publică din érna trecută a „societăţii de lectură a studenţilorŭ“ dela gimnasiulŭ românŭ de aicĭ, aşa ne-a lăsatŭ şi a doua, dată în séra de sf. Constantinŭ şi Elena, convingerea, că tinerii noştri se silescŭ a'şĭ însuşi cunoscinţe din tóte ramurile sciinţei şi a le sci şi altora împărtăşi într'o limbă înţelésă şi curată şi că se împrietinescŭ şi cu artele. Stud. *Mănoiu* povestì numĕrosului publicŭ asistentŭ cum se făcéu *nuntele la Romanĭ* punêndŭ icĭ şi colo faţă în faţă şi obiceiurile nóstre românescĭ. In controversa: »*Ubi patria, ibi bene*“ stud. N. *Bogdanŭ* căutà se câştige mai multŭ sentimentulŭ pentru partea ce susţine, ér stud. *Vătăşanŭ* în „*Ubi bene, ibi patria,*“ se légă strînsŭ de realitate, aducêndŭ câteva argumente potrivite. Stud. C. *Purcărea* vorbì despre *libertatea muncei*; mai interesantŭ a fostŭ pasagiulŭ despre munca de clacă. Ultima temă fù a stud. C. *Popŭ* despre jocurile olimpice la Grecĭ. Intre aceste cetirĭ cântà stud. E. de *Lemenyi* pe violină, acompaniatŭ la pianŭ de stud. N. *Dima*; cântarea plăcù multŭ. La sfêrşitŭ declamà cu multŭ succesŭ stud. A. *Perşinarŭ* legenda lui Alexandri: „Hogea Muradŭ.« Toţĭ tinerii au fostŭ viu aplaudaţĭ de numĕrosulŭ publicŭ, care a asistatŭ la şedinţă. O singură observare amŭ face silitorilorŭ noştri tinerĭ: amŭ dori sĕ stărue a'şĭ însuşi unŭ modŭ de predare câtŭ mai perfectŭ, ca astfelŭ impresiunea bună sĕ nu se turbure câtuşĭ de puţinŭ.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură, industriă şi comerciu a permisŭ, ca *têrgulŭ anualŭ în Sepsi St. Georgĭ*, ce era sĕ se ţină la 1 Iuliu, în anulŭ acesta sĕ se ţină la 25 Iuniu n.

—x—

Foile unguresci se lăudau, că locotenentulŭ ungurŭ *Menyhart* a avutŭ 6 duelurĭ cu cameradĭ d'ai sĕi pentru afacerea Hentzi, şi că din tóte şése a scăpatŭ neatinsŭ. »Budapester Tagblatt« rectifică aceste scirĭ, dicêndŭ, că a avutŭ Menyhart numai două duelurĭ din alte cause, şi că într'unulŭ a fostŭ rănitŭ. — Ungurii erau p'aci sĕ-i dea sabiă de onóre pentru că diceuu, că s'a bătutŭ pentru „onórea naţiunei unguresci.«

—x—

In *Mândra* au suferitŭ doi locuitorĭ din causa incendiului o pagubă de 600 fl., ér locuitorulŭ Niculae Cutianu din Sugagŭ o pagubă de 380 fl. — Multŭ de totŭ în aste vremurĭ de miseriă!

—x—

La desvĕlirea monumentului lui Garibaldi în *Padua*, studenţii au înscenatŭ *demonstraţii* sgomotóse anti-austriace. Studenţii plecaseră cu steagulŭ universităţii astfelŭ desfăşuratŭ, încâtŭ nu se vedea decâtŭ colórea roşiă. Când grupulŭ ajunse la universitate, unŭ studentŭ lipì pe zidŭ unŭ apelŭ, conţinêndŭ espresiile cele mai insultătóre la adresa statului şi armatei austriace. Patru carabinierĭ şi unŭ sergentŭ voindŭ sĕ pună capĕtŭ acestorŭ scene, au fostŭ insultaţĭ, sergentulŭ a trasŭ sabia şi a rănitŭ pe doi studenţĭ; o luptă sângerósă se încinse atuncĭ între studenţĭ şi soldaţĭ; unŭ subofícerŭ a fostŭ omorîtŭ şi unŭ soldatŭ greu rănitŭ, 56 studenţĭ au fostŭ arestaţĭ şi universitatea a trebuitŭ sĕ fiă închisă.

—x—

Ministerulŭ instrucţiunei publice din *România* a aprobatŭ, scrie „Naţiunea“, ca carte didactică pentru clasele I şi II din scólele secundare din ţéră, „*Cartea de citire pentru gimnasiu, scóle reale, comerciale pedagogice (normale) şi pentru scóle de adulţi. Tomulŭ I, Sibiu 1885,*“ *lucrată de d. Ioanŭ Popea*, profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ din Braşovŭ. — Vorba e, cum sĕ trécă graniţele, când scimŭ că pe cărţile didactice românescĭ de aci s'au pusŭ taxe marĭ vamale?

—x—

„Rĕsboiulŭ« se plânge, că unele diare oposiţionale de dincolo în afacerea rĕsboiului vamalŭ în Austro-Ungaria se silescŭ dilnicŭ sĕ descopere părţile slabe şi vulnerabile în scopŭ d'a face oposiţiune şi a combate guvernulŭ. Prin acésta — adauge »Rĕsb.« — deştéptă numai pe inimicŭ, pre când „organele de publicitate ale vecinilorŭ s'au feritŭ ca de focŭ a atinge vr'unŭ punctŭ, care ar fi pututŭ sĕ ne servéscă în orĭce privinţă«. Nu trebue sĕ se facă oposiţia cu orĭce preţŭ.

—x—

Scirile din Italia de susŭ anunţă, că *cholera se întinde* multŭ. In Florenţa s'a mai constatatŭ unŭ casŭ. Bóla s'a întrodusŭ prin obiectele venite din Veneţia. In provincia Padua, citadela şi împrejurimea suntŭ tare bântuite. In Rossano au fostŭ în sĕptĕmâna din urmă 48 casurĭ şi 32 morţĭ. In Veneţia şi CJiozza epidemia se întinde. De erĭ s'a expusŭ în biserica Madonna dela Salute din Veneţia o icónă a Maicii Domnului, făcătóre de minunĭ, la care lumea se duce desculţă sĕ se închine.

—x—

In *Elveţia* este în momentulŭ de faţă o viuă agitaţiune în cursŭ, spre a se spori taxa de importŭ pe făina din *Ungaria* dela 1 francŭ 25 centime la 2 fr. 50 c. de maja metrică.

Revista diarelorŭ.

Totŭ cu privire la afacerea Iansky mai scrie „*Vaterland*“ din Viena următórele:

O furtună zuzăe prin foile nóstre de hârtiă. Ca la comandă pressa dilnică de aci se simte mişcată a face din actulŭ de pietate alŭ unorŭ oficerĭ cătră cameradii lorŭ, căduţĭ în anulŭ 1849 la asaltarea Budei, o afacere de statŭ de ânteiulŭ rangŭ şi prin articulĭ de fondŭ, notiţe, reminiscinţe istorice şi recriminaţiunĭ continue a aprinde scînteia antipatiei contra armatei comune într'unŭ focŭ de ură devastatorŭ. Presupusa „onóre naţională ofensată« e o invenţiune rĕutăciósă a acestei presse şi a patronilorŭ şi partisanilorŭ ei parlamentarĭ, După istorisirea oficială autentică a actului prin ministrulŭ preşedinte însuşĭ, oficerii n'au avutŭ în gândŭ nicĭ sĕ „demonstreze« şi încă şi mai puţinŭ sĕ ofenseze naţiunea maghiară.

Dér acésta nu ajunge turburătorilorŭ şi politicilorŭ noştri de stradă, pentru aceea se acaţara de enunciaţiunea ministrului, în care acesta nu numai îşĭ esprimă părerea sa condamnătóre asupra casului de faţă şi desemnă purtarea generalului Iansky de incorectă şi fără tactŭ ci acele elemente turburătóre vréu a sci pe lângă acésta că declaraţiunea d-lui Tisza se esplică într'acolo, că aceeaşĭ opiniune domnesce despre acestŭ casŭ chiar şi în cele mai importante cercurĭ militare. Asupra acestora se născŭ o polemică diaristică violentă trăgêndu-se în discuţiune şi pre înalta corónă. Oficiósele nóstre se arătară în acéstă afacere delicată ca de obiceiu nedibace şi pretenţióse. Ele pretindŭ pentru ministrulŭ-preşedinte o posiţiune, care sĕ facă din elŭ unŭ factorŭ mai de aceeaşĭ valóre cu purtătorulŭ corónei. Parlamentarismulŭ celŭ mincinosŭ a eşitŭ cu acéstă ocasiune érăşĭ

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Când vĕdură sĕlbaticiĭ apropiându-se vasulŭ călĕtorului nostru, se depărtară în grabă. Unulŭ dintre ei fusese lovitŭ de glónţele celorŭ din tabără; trupulŭ lui plutia acuma pe undele rîuluĭ în josŭ. Deşi săgeţile şi dardele lorŭ căduseră ca grindina asupra taberei, din norocire nicĭ unulŭ dintre soţiĭ lui Stanley nu fusese rănitŭ.

O nópte venì şi trecù, dară céta de pe uscatŭ totŭ nu se maĭ ivì. Unde putea sĕ întârdie ea aşa de multŭ?....

Diminéţa călĕtorulŭ nostru trimise câţĭ-va dintre ómeniĭ sĕĭ ceĭ maĭ credincioşĭ pe ţermurele rîuluĭ în susŭ, ca sĕ vadă, unde se vorŭ fi opritŭ ceĭ aşteptaţĭ. Se înţelege, că celorŭ trimişĭ elŭ le recomandà sĕ fiă cu cea maĭ mare băgare de sémă. In sfêrşitŭ pe la patru ciasurĭ după amiadĭ se audiră câte-va puşcăturĭ, care vestiau apropierea caravaneĭ. In curêndŭ ceĭ aşteptaţĭ se şi arĕtară. Eĭ se rĕtăciseră şi fuseseră atacaţĭ de sĕlbaticĭ în nisce pădurĭ de totŭ dese. Treĭ dintre dênşiĭ periseră în luptă. Din norocire eĭ isbutiră a pune mâna pe unulŭ dintre sĕlbaticĭ şi'lŭ siliră sĕ le arĕte calea. Astfelŭ putură eĭ sĕ ajungă la loculŭ, în care se afla curagiosulŭ nostru călĕtorŭ.

Stanley îndată şi începù a trece cu luntrea „Alice“ pe ceĭ sosiţĭ pe cealaltă parte a lui Ruiki.

Vĕdêndŭ, că indigeniĭ nu voiescŭ sĕ provadă caravana cu nicĭ unŭ preţŭ cu cele de lipsă, şi temêndu-se, ca tovarăşiĭ sĕĭ sĕ nu sufere prea multŭ din causa fomeĭ, călĕtorulŭ nostru se vĕdù silitŭ a le da voiă, sĕ'şĭ ia fiecare, de unde putea găsí, aceea ce-ĭ trebuia. Bieţiĭ ómenĭ suferiseră fórte multŭ din lipsa de nutremêntŭ, şi urmările acesteĭ îndelungate lipse şi începuseră a se arĕta. Din causa eĭ şi din causa aerului nesănĕtosŭ de pădure mulţĭ dintre ceĭ ce veniseră pe uscatŭ suferiau de unŭ vĕrsatŭ rĕu şi de urdinare. La alţiĭ le intrară spinĭ prin picióre şi astfelŭ, căpĕtândŭ umflăturĭ, de-abia se maĭ puteau târì dela unŭ locŭ la altulŭ. Din norocire călĕtorulŭ nostru isbutì sĕ pună mâna pe şese luntri de-ale indigenilorŭ, pe care legându-le una de alta, făcù unŭ felŭ de spitalŭ plutitorŭ.

CAPITOLULŬ XVI.

Manva Sera face unŭ lucru nechibsuitŭ. — Tippu-Tib stăruesce pentru întórcere. — Rîulŭ şi indigeniĭ se facŭ totŭ maĭ sĕlbaticĭ; necazurĭ şi suferinţe, care de care maĭ grozave. — Se găsesce unŭ lucru de mare folosŭ. — Sĕlbaticiĭ nu voiescŭ sĕ priméscă darurĭ, ci cerŭ carne de omŭ. — O nouă luptă. — In Vinya-Ngiara. — Ceĭ de pe uscatŭ dau ajutorŭ. — Treĭ-decĭ şi şese canoe cucerite. — Tippu-Tib stăruesce din nou pentru a se întórce. — Stanlay hotăresce a'şĭ urma maĭ departe drumulŭ pe rîu în josŭ. — Sĕrbătorile Crăciunuluĭ. — Pe ceĭ cutezătorĭ noroculŭ îĭ ajută.

Şi pe apă se iviră în curêndŭ greutăţĭ însemnate, care trebuiau învinse. O vêjeitură puternică, ce se audia în josulŭ rîuluĭ, vestia, că călĕtoriĭ noştri se apropiă de unulŭ din acele repedişurĭ, de care Livingstone este aşa de avutŭ. Pe când céta de pe uscatŭ se oprì şi'şĭ făcù ca de obiceiŭ o tabără, Stanley pornì maĭ departe pe rîu în josŭ, ca sĕ cerceteze primejdiósele locurĭ, ce erau aşa de aprópe. In curênd însă elŭ trebui sĕ se întórcă îndĕrĕtŭ, de óre-ce vĕduse — din norocire tocmaĭ la vreme — o flotă de vre-o 40 până la 50 de canoe pline cu sĕlbaticĭ.

Ajungêndŭ înapoĭ la tabără, spre cea maĭ mare spaimă a sa i se spune, că Manva Sera cu alţĭ cincĭ din membri espediţieĭ au pornitŭ spre repedişŭ pe două din luntrile lăzăretuluĭ. Călĕtorulŭ nostru apucà în grabă cu o parte din ómeniĭ sĕĭ pe unulŭ dintre ţermuriĭ rîuluĭ în josŭ, ca sĕ-ĭ mântuiască pe nechibsuiţiĭ soţi, carĭ, la casŭ când ar fi scăpatŭ nevătĕmaţĭ din furiósele valurĭ ale rîuluĭ, de bună sémă trebuiau sĕ cadă în mânile sĕlbaticilorŭ. După câtă-va vreme céta, ce alerga întru ajutorŭ, ajunse într'unŭ punctŭ, de

clarŭ la suprafaţă. Cum sĕ dice „stînga nóstră estremă“ va profita în curêndŭ de ocasiune de a interpela din nou pe ministrulŭ preşedinte Tisza in privinţa „sensului adevĕratŭ alŭ declaraţiunei sale.“

„Acum se adauseră încă două întêmplărĭ importante. Cuvintele archiducelui Albrecht în Serajowo şi vorbirea contelui Belcredi în camera seniorilorŭ din Viena scóseră din ţîţînĭ pe şoviniştii nostri ascunşĭ şi făţişĭ. Unŭ limbagiu atâtŭ de necuviinciosŭ cum şĭ-a permisŭ a ţiné »Pester Lloyd“ în contra învingĕtorului dela Custozza se póte numi revoltătorŭ. Unulŭ din cei mai distinşĭ membri ai pré înaltei case dómnitóre, gloria şi fala monarchiei nóstre, mângăerea nóstră în timpurĭ triste, la care întréga lume privesce cu respectŭ şi cu adoraţiune: acestŭ mare fiu alŭ unui mare tată, pentru cuvintele sale adevĕratŭ austriace şi patriotice, adresate corpului 15 de armată, e întêmpinatŭ cu observĕrile cele mai necuviinciose.“

„*Egyetértés*“ din Pesta scrie: „Erĭ după amiadĭ circulau ştirĭ prin oraşŭ, că Coloman Tisza, primulŭ ministru alŭ Ungarieĭ, şi-arŭ fi datŭ demisiunea. Redacţiunea nóstră era aprópe aşediată de curioşĭ, carĭ doréu sĕ afle ceva positivŭ, dér nicĭ noĭ până în acestŭ momentŭ nu sciamŭ nimicŭ. La clubulŭ guvernamentalŭ unde se discuta tarifulŭ vamalŭ, erau în numĕrŭ mare întrunitĭ membriĭ partidului. In club domnea o descuragiare completă. Chiarŭ şi d. Tisza avea o atitudine posomorîtă şi de rĕu augurŭ. Elŭ nicĭ în cursulŭ discuţiunilorŭ, nicĭ în conversaţiunile particulare n'a amintitŭ nicĭ unŭ cuvêntŭ despre aceste ştirĭ de sensaţiune şi astfelŭ nicĭ cei mai intimĭ ai lui amicĭ n'au putută sĕ afle ceva positivŭ. Cu tóte acestea, în club se vorbea în gura mare despre posibilitatea retragereĭ d-lui Tisza. In genere domnesce o mare nelinişte, căcĭ după cum a disŭ unŭ deputatŭ: *nu se scie momentulŭ în care va trăsni.*“

„*Neue Freie Presse*« într'o corespondinţă primită din Pesta dice următórele:

„In cele mai multe cercurĭ se crede, că dela Viena s'au folositŭ de acéstă afacere ca *sĕ dobóre pe Tisza împreună cu regimulŭ lui şi sĕ sdrobéscă preponderanţa pe care o are astădĭ Ungaria în monarchiă.* După ştirĭ vrednice de credĕmêntŭ, Tisza n'a întârdiatŭ de a privi în faţă acéstă situaţiune declarândŭ cercurilorŭ mai 'nalte că e gata de a se retrage de pe scenă.

»Primulŭ-ministru se bucură pe deplinŭ de încrederea coronei şi dispune şi de o sdrobitóre majoritate în parlamentŭ, dér décă acusările şi imputările ce i se facŭ nu vorŭ înceta, prea uşorŭ se póte întêmpla, că intenţiunea sa de a se retrage va duce-o la îndeplinire“.

Făgăraşiu, 30 Maiu 1886.

Cu toţii recunóscemŭ rolulŭ îmbucurătorŭ alŭ femeilorŭ române întru promovarea intereselorŭ nóstre naţionale, căcĭ de câte-orĭ nu a făcutŭ publiculŭ românŭ apelŭ la bunăvoinţa damelorŭ române şi de câte orĭ dînsele nu au pregetatŭ a ne ajuta amŭ arĕtatŭ unŭ resultatŭ, care ne-a pusŭ pe toţĭ în uimire. Şi pe câtŭ de multŭ damele nóstre române potŭ promova în înţelegere causa naţională, pe atâtŭ de multŭ potŭ sĕ facă sĕ stagneze acolo, unde dînsele trăiescŭ în neînţelegere şi ură. Şi mĕ vorŭ erta dómnele mele făgărăşene, când voiu mărturisi purŭ şi simplu, că acéstă ură şi neînţelegere esistă între dînsele. Acéstă ură şi neînţelegere i se pare omului privitorŭ cu atâtŭ mai neînţelésă, fiind că nu află causă, nu se dau relaţiunĭ din carĭ sĕ se pótă nasce.

Numai ura şi ne'nţelegerea a făcutŭ, ca o mână de dómne române sĕ aibă 2 reuniunĭ, — ér acésta a avutŭ dreptŭ urmare ura şi ne'nţelegerea şi între bărbaţĭ şi de aicĭ în mare parte stagnarea causei naţionale, căcĭ de câte orĭ interesele nóstre naţionale au pretinsŭ ca sĕ ne presintămŭ solidarĭ, desbinaţĭ amŭ fostŭ.

Astfelŭ cei carĭ au urmatŭ numai cu puţină atenţiune resultatulŭ ultimei alegerĭ municipale s'au putută îndestulŭ convinge de acésta.

Astădĭ o mână de ómenĭ maghiarĭ şi renegaţĭ — căcĭ de aceştia suntŭ mai mulţĭ — a băgatŭ spaimă şi discordiă în clasele poporului românŭ, aşa încâtŭ bietului românŭ în vechiulŭ şi strămoşesculŭ sĕu pămêntŭ nu-i este ertatŭ sĕ adune doi séu trei în jurulŭ sĕu fără ca sĕ nu fiă espusŭ pândirii, denunţării şi mai în urmă trasŭ înaintea judecătoriei, citatŭ şi ascultatŭ totŭ în o limbă lui necunoscută. Şi pentru ce tóte acestea? Fiindcă pretindŭ domnii ungurĭ ca mulţimea sĕ le înveţe limba lorŭ, ér nu ei pe a mulţimei, din a cărei pâne trăiescŭ.

Făgăraşulŭ e centrulŭ ţĕrii Oltului şi de aicea din centru ar trebui sĕ iésă la ivélă orĭ ce instituţiune salutară, dér acésta nu este aşa. Clasa inteligentă română din Făgăraşŭ mai că dispare faţă de celelalte naţionalităţĭ. Nu este destulŭ spaima şi discordia băgată în mijloculŭ nostru de inimicii secularĭ, trebue ca acéstă discordiă sĕ se nutréscă şi de noi înşine.

In 7 şi 8 Iuniu se va sfinţi noua casă comitatensă, se va ţiné adunarea comitatensă, se va da prândŭ la comitele şi totŭ tămbălăulŭ se va încheia prin unŭ balŭ festivŭ. Acéstă împrejurare mĕ îndémnă pe mine a arunca o privire asupra stărei nóstre actuale.

Trăimŭ într'unŭ timpŭ de prigonire naţională. Nicĭ ţéra Oltului, care numĕră 85 mii de Românĭ din 87, nu a putută sĕ rĕmână scutită de acéstă prigonire. Astădĭ bietulŭ ţĕranŭ românŭ e întêmpinatŭ cu dispreţŭ în totŭ loculŭ, e prigonitŭ de mai marii dilei aşa încâtŭ sĕ pare că pentru elŭ nicĭ nu mai esistă dreptate pe acestŭ pămêntŭ. Şi cum nu? Cândŭ astădĭ tóte posturile, atâtŭ la judecătorie câtŭ şi la comitatŭ, suntŭ în mânile acelora, carĭ tóte ar voi pe sub sóre, numai binele şi prosperarea naţiunei românescĭ nu.

Ni s'au asiguratŭ nouĕ Românilorŭ când cu minunatulŭ compromisŭ între altele postulŭ de pretore în Branŭ, Şercaia şi Arpaşulŭ inferiorŭ. Astădĭ nicĭ unŭ pretore românŭ nu mai e la loculŭ sĕu. D-lŭ pretorŭ Constantinŭ Popŭ din Branŭ în urma intrigilorŭ, durere urzite chiar de unii dintre Românii noştri şi susţinute de contrarĭ a fostŭ suspendatŭ din postulŭ sĕu sub pretestŭ de negligere de oficiu şi astfelŭ ca Românŭ, ca fiu alŭ acestui comitatŭ a fostŭ silitŭ sĕ ia lumea 'n capŭ, sĕ pribegéscă ţĕrĭ strĕine spre a afla ce în pămêntulŭ sĕu natalŭ între fraţii sĕi nu a putută afla. Eu unulŭ D-le Redactorŭ mĕ încumetŭ a susţiné, că d-lŭ Const. Popŭ a fostŭ prigonitŭ. Şi pentru ce tóte acestea? Acela care l'a trântitŭ şĭ-a disŭ: Gramoiŭ vice-comitele e bătrênŭ, elŭ la viitórele alegerĭ nu mai póte fi v.-comite. Rĕmânŭ eu şi Constantinŭ Popŭ. Pe acesta am sĕ-lŭ facŭ imposibilŭ căcĭ puterea îmĭ e în mână şi apoi eu mĕ potŭ legăna în ilusiunile unui v.-comite. Nu sciu d-le Redactorŭ, décă veţĭ bine-voi a da locŭ întregei corespondinţe, dér vĕ asigurŭ: că acelŭ numĕrŭ alŭ iubitei „Gazete« ilŭ voiŭ pune în ramă ca sĕ vĕdŭ am fostŭ bunŭ séu rĕu profetŭ. — Pretorele Şercaiei, d-lŭ Laurianŭ Negrea, de asemenea a fostŭ trasŭ în cercetare disciplinară şi suspendatŭ din postulŭ sĕu. Asupra acestei cause póte mĕ voiŭ pronunţa cu altă ocasiune.

Acestea suntŭ urmările neînţelegerii nóstre şi a prigonirii din partea adversarilorŭ, carĭ tóte deu nu sciu când vorŭ avea finitŭ.

(Va urma.)

Betleanŭ, în 7 Iuniu 1886.

Esamenŭ. Vinŭ a vĕ comunica o scire îmbucurătóre pe terenulŭ scolarŭ. Diua de erĭ a fostŭ una din celea mai plăcute pentru Românii din comuna Sîntereagŭ. După amédĭ s'a ţinutŭ esamenulŭ în scóla românéscă din comuna amintită sub preşedinţa d-lui prot. M. Făgărăşianu, asistatŭ de fiulŭ sĕu, d-lŭ Pompeiu Făgărăşanu, teologŭ absolutŭ de Gherla, de doi docenţĭ din tractŭ şi de întregŭ poporulŭ românŭ Sîntereganŭ de ambe sexele. S'au esaminatŭ 13 băeţĭ şi 16 fetiţe (obligaţĭ au fostŭ 32) din tóte obiectele de învĕţămêntŭ.

Atâtŭ rĕspunsurile cele precise, câtŭ şi unele declamaţiunĭ storceau lacrimĭ de bucuriă din ochii poporului, câtŭ şi ai preşedintelui. La unŭ astfelŭ de esamenŭ bunŭ ar fi de doritŭ, ca sĕ participe pe viitorŭ toţĭ învĕţătorii tractualĭ, unde nu potŭ decâtŭ câştiga fórte multŭ, vĕdêndŭ şi ascultândŭ unŭ esamenŭ, care face onóre tênĕrului şi deligintelui învĕţătorŭ, D. Ioanŭ Mureşianu, carele de câţîva anĭ a ridicatŭ scóla din Sîntereagŭ la nivelulŭ ce i se cuvine.

Décă amŭ avé totŭ astfelŭ de învĕţătorĭ pretutindenea, amŭ înainta cu paşĭ uriaşĭ pe terenulŭ atâtŭ culturalŭ câtŭ şi materialŭ.

Scóla era frumosŭ decorată cu verdéţă şi buchete de florĭ. Omulŭ trebue sĕ se bucure de disciplina şi tactica acestui harnicŭ învĕţătorŭ.

Poporulŭ iubesce pe acestŭ învĕţătorŭ bravŭ, carele totodată se ocupă prin propria-i diliginţă şi cu legatulŭ de cărţĭ.

Ceea ce-i face omului durere este că salarulŭ acestui harnicŭ învĕţătorŭ este de rîsŭ, adecă 90 fl. ca docente şi 30 fl. ca cantorŭ,

Pentru aceea se atrage atenţiunea On. autorităţĭ scolare, ca pe viitorŭ şi încă cu începutulŭ anului scolasticŭ viitorŭ, salarulŭ respectivului învĕţătorŭ sĕ se îmbunătăţéscă.

Nu potŭ a nu esclama: „Iubite poporŭ românŭ Sîntereganŭ, caută şi vedĭ a îmbunătăţi simbria aceluia ce lucră în viia naţiunei, numai şi numai pentru fericirea ta« şi „dă Dómne mulţĭ dascălĭ naţiunei nóstre ca celŭ din Sîntereagŭ.« — *Unŭ ascultătorŭ.*

Maialŭ la Năsĕudŭ. In 29 a lunei lui Maiu s'a arangiatŭ în Năsĕudŭ de către studenţii gimnasialĭ unŭ maialŭ alŭ cărui decursŭ fŭ cam următorulŭ:

La órele 7 a. m. pornira studenţii în colónă de patru din Arena de gimnastică şi se postara înaintea edificiului gimnasialŭ, apoi luându-şĭ pălăriile josŭ intonară „Imnulŭ împĕratului“ şi încă două poesii, după aceea făcură o preumblare prin stradele Năsĕudului şi merseră în „Castru«, loculŭ destinatŭ pentru acea petrecere. Acolo d-lŭ profesorŭ Dr. Alexi ca delegatŭ alŭ comisiunei supraveghiătóre deschise sĕrbătórea printr'o vorbire scurtă, la carea îi rĕspunse G. Precupŭ, studentŭ octavanŭ.

Terminulŭ de începere fŭ ficsatŭ la órele 10 a. m., fiindcă damele însĕ abia s'au arătatŭ la órele 3—5 p. m. de aceea petrecerea abia atuncĭ a putută sĕ 'şĭ încépă cursulŭ.

O mulţime de dame, domnĭ, cunoscuţĭ şi străinĭ au fostŭ la acea petrecere, aşa încâtŭ aria de jocŭ altcum destulŭ de spaţiósă, fŭ îndesuită de óspeţĭ.

In şirulŭ domnişórelorŭ, carĭ încântau pe privitorĭ observaiu si câteva, carĭ purtau frumóse costumurĭ naţionale. Aşa fŭ d-şóra Rafila Rusu, care îmbrăcată în costumŭ de România era cu totulŭ atrăgĕtóre, ba cu totŭ dreptulŭ potŭ sĕ dicŭ că chiarŭ fermecătóre; apoi d-şóra Lucreţia Făgărăşianu în costumŭ ţĕrănescŭ de Ardealŭ, d-şóra Georgiţa şi d-şóra Anuţa. Dintre dómne una singură s'a ivitŭ în costumŭ naţionalŭ din România în adevĕrŭ fórte frumosŭ, numele aceleia nu 'lŭ putui afla.

Intre óspeţii carĭ au datŭ petrecerei o deosebită însemnătate trebue sĕ amintescŭ pe ilustritatea sa canoniculŭ Coroianu, carele fiindŭ din întêmplare prin Năsĕudŭ nu a pregetatŭ ca impreună cu d-nulŭ vicariu se cerceteze acea petrecere. Apoi trei domnĭ oficerĭ dintre, carĭ unulŭ bulgarŭ, şi o mulţime de alţĭ óspeţĭ aleşĭ.

Petrecerea decurse fórte vialŭ şi procură tinerilorŭ studenţĭ o îndestulire peste aşteptarea şi sperarea lorŭ.—

Iunius.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 10 Iuniu.— Erĭ séră au fostŭ din nou marĭ adunărĭ de poporŭ. Poliţia întărită cu militarĭ a ocupatŭ punctele principale din unele părţĭ ale oraşului. Escese nu s'au întêmplatŭ. Către medulŭ nopţii a fostŭ linişte pretutindenea.

MÜNCHEN, 10 Iuniu. — După cum spune „Fremdenblatt“, ministrulŭ Crailsheim, maestrulŭ supremŭ alŭ staulelorŭ contele Hobstein, mareşalulŭ supremŭ alŭ Curţii Malsen s'au dusŭ erĭ după amédĭ la regele, ca sĕ-lŭ róge în numele întregului ministeriu a'şĭ da subscrierea pentru acţiunea de statŭ (instalarea regenţei) ce a devenitŭ necesară. Erĭ nópte a plecatŭ din cartierulŭ regelui comisiunea medicală. Dieta Bavariei se întrunesce la 16 Iuniu n.

DIVERSE.

Banditiĭ protegiaţĭ în Madridŭ. — E vorba despre doĭ banditĭ, Melgares şi Franco Antonio. El Bizco, carĭ dobândiseră o tristă celebritate în provincia Malaga şi carĭ au isbutitŭ totdéuna sĕ scape de urmăririle poliţieĭ, mulţumită protecţiunilorŭ lorŭ puternice. Aceştĭ individĭ au maĭ datŭ o dovadă de influinţa pe care o au, cu ocasia alegerilorŭ din urmă. In adevĕrŭ, candidatulŭ cădutŭ în una din circumscripţiunile provincieĭ Malaga a acusatŭ înaintea comisiuneĭ Camereĭ deputaţilorŭ pe candidatulŭ alesŭ, că numaĭ mulţumită manoperilorŭ banditilorŭ sus numiţĭ, a reuşitŭ sĕ întrunéscă cele mai multe voturĭ. Din indicaţiunile date se pare că aceştĭ individĭ se bucură şi adĭ de protecţiunea unorŭ persóne susŭ puse, carĭ se folosescŭ la trebuinţă de serviciile lorŭ. Ministrulŭ de interne, care sciuse, în 1881, sĕ găséscă mijlóce de a scăpa provincia Toledo de mai multe bande, ce rĕspândiseră terórea într'ênsa, n'a putută face până acum acelaşŭ lucru pentru provincia Malaga.

Lupta c'unŭ ursŭ. — In diminéţa dilei de 15 Maiu, pe când vênĕtorulŭ Panaite Radu din Vrancea, judeţulŭ Putna, în România, căuta prin pădurea Frumósele, lemnŭ de coveţĭ, fŭ întêmpinatŭ de unŭ ursŭ, asupra căruia trase la momentŭ unŭ focŭ de puşcă. Ursulŭ, care de altfelŭ, era inofensivŭ până aci, vĕdêndu-se atacatŭ, sări asupra agresorului sĕu, cu care începŭ o luptă dréptă (la peptŭ). Vênĕtorulŭ însĕ, simţindu-şĭ inferioritatea forţelorŭ, în atare modŭ de luptă, recurse şi la cuţitulŭ ce purta la brâu, pe care'lŭ înfipse în ursŭ de mai multe orĭ. Ursulŭ de astădată, rănitŭ, bravândŭ periculului, înhaţă din nou pe adversarulŭ sĕu, care deviase dela lupta dréptă, şi-lŭ sub-puse în ghiare, de unde bietulŭ vênĕtorŭ abia putŭ scăpa greu rănitŭ, ajutatŭ de huiduitulŭ altorŭ sătenĭ, carĭ veniseră în ajutorŭ. Ursulŭ, învingĕtorŭ, îşĭ continuă apoi în linişte drumulŭ prin pădure, ér' pacientulŭ fŭ transportatŭ in cura spitalului.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

---

unde rîulŭ se putea vedé până la o distanţă însemnată. Cele două luntri tocmaĭ se aflau în luptă cu şese vase de ale sĕlbaticilorŭ. Stanley şi cu soţiĭ sĕĭ de pe malŭ puseră puscile la ochĭ şi ţîntiră aşa de bine, încâtŭ sĕlbaticiĭ se înspăimêntară şi se depărtară în grabă. In chipulŭ acesta Manva Sera şi cu ceilalţĭ neprevĕdĕtorĭ soţĭ aĭ sĕĭ fură scăpaţĭ.

Tippu-Tib îlŭ făcŭ din nou băgătorŭ de sémă pe călĕtorulŭ nostru, că ar fi timpulŭ supremŭ pentru întórcere, de o parte din causa primejdióselorŭ repedişurĭ, éră de altă parte din causa bólelorŭ, ce se lăţiau totŭ maĭ multŭ între membri espediţiei, şi din causa indigenilorŭ, carĭ cu câtŭ caravana înainta maĭ departe, cu atâtŭ erau maĭ sĕlbaticĭ şi maĭ duşmănoşĭ.

„Ce putemŭ noĭ aştepta alta“, întreba elŭ, »decâtŭ întêmplărĭ înspăimântătóre şi sfârşitulŭ celŭ maĭ grozavŭ?... Maĭ bine sĕ ne întórcemŭ înapoĭ, până când este încă vreme.“

Stanley nu cedà nicĭ acum cuvintelorŭ conducĕtoruluĭ arabŭ. Elŭ poruncì ómenilorŭ sĕĭ sĕ scótă pe „Lady Alice“ din rîu şi sĕ o transpórte pe uscatŭ până dinjosŭ de repedişurĭ. Canoele fură slobozite pe apă în josŭ şi veniră singure până la partea maĭ liniştită a rîuluĭ.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

8 din Iunie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106 55
Rentă de hârtiă 5%	95.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119.50
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	99 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.80
Renta de hărtiă austriacă	85.30
Renta de arg. austr.	85.80
Renta de aurŭ austr.	116 70
Losurile din 1860	139 20
Acţiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	290.—
Act. băncei de creditŭ austr.	282 40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 26 Maiŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	95—	96—
» convert. (6%)	87—	88—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	87½	88¼
» » urban (7%)	101—	102—
» » » (6%)	93—	94—
» » » (5%)	83½	84½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 6 Iunie st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.63	8.66
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.97	10.01
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.90	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	123.—	124.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1.04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clușiu	5.56	—	5 35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	- -
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic.	5.05	—	—	12.36	--
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.